

na njegov predlog. Predlog Ivana S. je pa vsikdar meril le na to, naj se kaznuje radi žaljenja na časti Matija L., ne pa Ferdinand L.

Ivan S. in Ferdinand L. si torej nikdar nista stala nasproti kakor zasebni obtožitelj in obdolženec, in med njima ni bilo sploh nobenega kazenskega pravnega razmerja.

Pripomniti je še, da po mnenju kasacijskega dvora sploh ne bi smelo priti nikdar do oprostilne sodbe v N. Konštatovati bi bilo le dejstvo, da je prišla mesto obdolženca Matije L. druga oseba — namreč Ferdinanda L., ter bi bilo razpravo v svrhu vabila pravega obdolženca preložiti.

Dr. E. P.

Književna poročila.

E. Smirić: Deutsch-italienisch-kroatische oder serbische Amtsterminologie. — Terminologia ufficiale tedesca-italiana-croata-serba. — Njemačko-talijanska-hrvatska ili srpska službena terminologija. Tisk Straulino & Straukel, Mali Lošinj 1911, str. 823.

To je besednjak, katerega se smemo i slovenski juristi odkritosrčno veseliti. — Z ministrsko odredbo z dne 26. aprila 1909 je proglašen za Dalmacijo pri vseh c. kr. oblastvih hrvatski ali srbski jezik za poslovni jezik tudi notranjega uradovanja; v zunanjem uradovanju se pri sodiščih n. pr. nemški predlogi odklanjajo in marsikateri odvetnik je že skusil, s kakimi težavimi se napravi vloga, n. pr. za izvršbo v Dalmaciji, v hrvatskem jeziku, ako se ne razpolaga s — primernim hrvatskim besednjakom.

Mimo hrvatskega besedišča pa vsebuje slovar še italijansko, kar pride tudi mnogim slovenskim juristom v korist. To bi bila čisto praktična stran knjige. Še večjega pomena pa je knjiga za razvoj slovenske pravne terminologije. Imamo sicer Babnikovo uradno terminologijo; ali ta se nanaša predvsem na pravne izraze sodnega področja in je izšla še za časa pred novim civilnopravnim in izvršilnim redom. Smirićeva terminologija pa se na sodne izraze, vsaj kolikor se meni dozdeva, prilično najmanj ozira, gotovo pa se v višji meri kakor Babnikova peča s tistimi izrazi, ki se tičejo finančnega, poljedelskega, trgovinskega, notranjega ministrstva in ministrstva javnih del. Saj je spisatelj dvorni svetnik dalmatinskega namestništva in so mu te discipline še najbolj pri roki. S tem pa nikakor ne rečem, da je Smirićeva terminologija za sodne discipline manj uporabna. Nasprotno; praktično sem jo preskusil in se prepričal, da ga ni skoro izraza, katerega ne bi tu našel. Le tu pa tam sem kak teoretičen pojem iztaknil, katerega prevod sem si moral iz drugih besed šele izvesti n. pr. Befriedigungsrecht, Leistungsfrist, Entmündigung, i. dr. Še prav posebno pa je pripomniti, da se Smirić ne ozira izključno na izraze, ki so v raznih zakonih, marveč povzel je izraze sploh, samo da se rabijo v konvencionalni

službeni praksi finančialne, poštno-brzovjavne, gozdarske, tehnične, merkantilno-industrijalne in še drugih javnih služb. Tu tiče tudi za slovensko interminologijo uprav bogati zakladi korenin in tvorb, ki jih bodoči sestavljavec nove službene terminologije ne bo smel prezreti.

V jezikovnem oziru si ne prisojam sodbe, pač pa se morem sklicevati na strokovnjaško oceno ga. dr. Milana Grubera v Mjesečniku 1912, str. 7—75, ki še prav posebno poudarja velik napredek v jeziku, pravilnost in točnost izrazov Smiričeve službene terminologije.

Zunanja oprema knjige je zelo lična, cena 9 K 50 vin. spričo velikega obsega in bogate vsebine nizka. Smiričev slovar bodi najtopljeje priročen!

Dr. M. D.

„*Österreichische Zeitschrift für Strafrecht*“. Dunajski kriminalist Löffler, glavni zastopnik Lisztove šole v Avstriji, sledi tudi v agilnosti in pogumu znanstvenega dela velikemu svojemu učitelju. Avstrijski predosnutek kazenskega zakona, ki je hkrati s švicarskim in nemškimi stopil na plan, iznenadil je kriminalistično znanost v naši domovini v njeni popolni odrevenelosti. V tem izredno ugodnem trenutku ustanovil je profesor Löffler znanstveno kriminalistično revijo „*Österreichische Zeitschrift für Strafrecht*“. Čeprav izhajajoča šele od leta 1910, pridobila je že veleugledno mesto v juridičnoznanstveni publicistiki ter v mnogo pogledih izpolnila verzeli, katero smo splošno občutili. Ne glede na mnoge znamenite sestavke o perečih reformnih vprašanjih, na točna priobčevanja predavanj v kriminalistični zvezi ter diskusij le-teh, se odlikuje revija po duhovitih, čeprav včasih malo rezkih, a vedno zanimivih ter živahnih knjižnih ocenah iz urednikovega peresa, zlasti pa po izredno skrbno sestavljeni zbirki kasacijskih odločeb. In ravno v tem pogledu si je izdajatelj-urednik pridobil največjih zaslug; kajti doslej nam je manjkalo občnega zanesljivega pregleda pravosodja kasacijskega dvora. Dočim uradno ukaznikovo zbirko civilističnih odločeb izpopolnjuje več neoficijalnih zbirk, smo bili v kazenski judikaturi navezani zgolj na oficialno, od generalne prokurateure urejevano zbirko. Da ta že iz zgolj tehničnih ozirov ni mogla biti popolna, je ravno tako umevno, kakor da mnoge odločbe, ki niso bile v zmislu generalne prokurateure, niso našle v njej mesta. S tem pa je bila onemogočena tudi prepotrebna znanstvena kritika našega kazenskega pravosodja. Pomanjkanje take oživlajoče kritike je brezdvomno eden izmed glavnih vzrokov, da tožeb o okostenelosti kasacijske judikature ni moči imenovati docela neopravičenih. Tema nedostatkoma, pomanjkanju popolne zbirke in znanstvene kritike je profesor Löffler na mah odpomogel. Uredništvu dovoljena dostopnost do vseh kasacijskih odločeb omogočuje uradno zbirko deloma izpopolnjujočo izbero; znanstveno kritiko pa oskrbuje sproti večinoma profesor Löffler sam v svojih instruktivnih opazkah k posameznim odločbam, ki so v mnogih slučajih, prestopajoče ozki okvir opazek, koncizne znanstvene razprave. Pri teh „opazkah“ podpirata urednika deloma tudi prof. Rittler in Bernatzi k. Uporabnost te zbirke — *Österreichische Rechtssprechung in Strafsachen* — ki izhaja posebej paginirana kot priloga k posameznim številkam „*Zeitschrift*“ in ki obsega v prvih dveh letnikih skupno 250 odločeb, pospešuje za vsak letnik posebej skrbno sestavljen imenik. Zlasti na to zbirko opozarjamo naše praktike.

P.

Alfred Amschl: Beiträge zur Anwendung des Strafverfahrens. Erstes Heft, zweite, umgearbeitete Auflage. Wien, Manz 1911. VI + 228 str.

Po 10 letih je nastopila potreba druge izdaje Amschlovih prispevkov k uporabi kazenskega postopanja. Ta redki pojav izpričuje dovolj, kako željno je vsprejela praksa „prispevke“, kateri so bili namenjeni; saj potrebuje vedno pravnega kašipota za razrešitev bolj zamotanih vprašanj. Ni pretirano, ampak gola istina, če pravi Amschl v novi izdaji naznanjene knjige na str. 89, da je prepričan dandanes v najnavadnejših vprašanjih še prav tak, kakor prvi dan.

Ob novi izdaji je Amschl svoje prispevke docela predelal. Zunanje ogrodje je pač ostalo skoro isto, kakor v prvi izdaji; le poglavje o slučajih, če zbolijo porotnik, je v drugi izdaji izpustil. Vsebino posameznih poglavij pa je pogloblil, razširil, prilagodil uku in praksi do najnovejšega časa.

Predaleč bi vedlo, ako bi hotel vse popolnoma predelane partije navajati; naj zadošča, da povdarim sledeče: Vprašanje, ali gre zasebnemu obtožitelju pravica predlagati kazenske poizvedbe potom sodišča, razpravlja pisatelj prav posebno ostro in jasno, takisto poglavje o teku poizvedeb, katero je opremil z novim kazuističnim gradivom, nadalje poglavje o kavciji, o poslih svetovalstvene zbornice, o službi preiskovalnega sodnika, državnega pravdnika. Praksa bode svojemu skušenemu in zasluženemu voditelju tudi sedaj sledila in se njegovim novim ukom rada prilagodila, to morebiti celo tam, kjer pisatelj sam pričakuje nasprotovanje. Tako pri trditvi, da svetovalstvena zbornica po pravomočnosti obtožbe nima ničesar več odločevati, češ, njene posle prevzame po tem času tisti kazenski senat, v čigar področje pride kazenska stvar po stalni razdelbi poslov. Ta nazor ima sicer „de lege ferenda“ dokaj upravičenosti, ali premisa, na katero se naslanja, se mi ne vidi zadostna opora. Da bi bil sodni opravilnik po svojem §. 27 mogel spremeniti določbe kazenskopravnega reda o obsegu poslov svetovalstvene zbornice po pravomočnosti obtožnice, o tem se da pač upravičeno dvomiti. Ali ta in pa še kaka druga malenkost, o kateri se more biti drugega nazora kakor pisatelj, ne moti, marveč le sili k poglobitvi v temeljita njegova izvajanja.

Slednjich naj opozorim še prav posebno na krasno zadnje poglavje o tiskovnem postopanju, ki tvori nekako malo monografijo za-se. Dasi je kratko, služilo bode to poglavje kar najbolje, pa ne samo kakor nekaj sistem tiskovnega postopanja, marveč tudi kakor dobra zbirka prepornih vprašanj iz tiskovnega prava samega.

Knjiga ima na koncu dodatek obrazcev za obtožnice glede vseh važnejših deliktov. Tudi ta dodatek kaže v primeri s prvo izdajo novo lice. Da prav ti obrazci porabnost knjige za prakso v najviši meri pospešujejo, ni, da bi še le povdarjal.

Amschlova knjiga obsega, kakor videti, najvažnejše oddelke kazenskega postopanja. Njegova metoda, kako razpravlja posamezna vprašanja, je prav tako temeljita kakor mična; posvetljuje v vse kote in kotičke vprašanja, izčrpuje i vednost i prakso. Jezik njegov je čist, lahek, povsem drugačen, nego t. zv. „Juristendeutsch“.

S tem, da je predelal prvi zvezek svojih prispevkov in jih izdal v novo, stekel si je Amschl za znanost kazenske pravde i za prakso velikih zaslug. Prva

dobi s tem nove praktične snovi za teoretsko razglabljanje, praksa pa novega oživljenja in varne opore, da se ne razblini. *Dr. M. D.*

„Vorträge über den Vorentwurf zu einem österreichischen Strafgesetzbuch“, gehalten in der Österreichischen kriminalistischen Vereinigung, Oktober 1910 — März 1911. Wien, 1911. Manz, 632 str.

Avstrijska kriminalistična zveza je priredila v zimski sezoni 1910—1911 v prostorih dunajskega deželnega sodišča za kazenske stvari (kakor tudi letošnjo zimo 1911—1912) cel niz vrlo zanimivih predavanj o predosnutku avstrijskega kazenskega zakona s posebnim ozirom na skoro istočasni nemški in švicarski predosnutek. Najslovitější tu- in inozemski, zlasti nemški zastopniki kriminalistične in psihiatrične stroke (Stooss, Lenz, Löffler, Gleispach, Gross, Wagner, Birkmeyer, Hippel, Delaquis, Fritsch) so bili predavatelji. Akopram so ta predavanja svoječasno bolj ali manj popolno priobčevali nemški strokovni listi, kakor zlasti „Gerichtshalle“ in „Österreichische Zeitschrift für Strafrecht“, bila je vendar zelo srečna misel, zbrati jih — 26 po številu — v obsežno delo, ki bo vedno v čast kriminalistični zvezi. Našim pravnikom, ki se hočejo orijentirati in uglobiti v reformnih kazenskih vprašanjih knjigo toplo priporočamo. *P.*

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. maja 1912.

— (Osebne vesti). Za višje deželnosodne svetnike so imenovani: višji deželnosodni svetnik Adalbert Kotzian v Celju za višje deželno sodišče v Gradcu; deželnosodni svetniki dr. Adolf Roschanz v Celju za Celje, državni pravdnik dr. Anton Rogina v Novem mestu za Novo mesto; za sodnika v Gradcu avskultant dr. Erik Eberl. — Deželnosodni svetnik v p. Fran Kobler je sprejet v seznam kranjskih odvetnikov ter otvori v kratkem lastno pisarno. — 12. t. m. je umrl notar dr. Franc Vok v Ljubljani. — V odvetniško listo se je vpisal dr. Ferdinand Lašič s sedežem v Ormožu. — Vpokojen je bil deželnosodni svetnik z naslovom in značajem višjega deželnosodnega svetnika Vajkart Gandini v Novem mestu.

— (I. avstrijsko zborovanje varuhov po poklicu) se vrši v času od 18. do 20. junija t. l. na Dunaju. Na dnevnem redu so med drugimi tudi ta predavanja: „Cilji in naloge varuštva po poklicu“, „Razvoj in stanje varuštva po poklicu v Avstriji“, „Vzgojevalne naloge varuštva po poklicu“, „Skrb za varovance v srednje velikih mestih“ (referent deželnosodni svetnik Fran Mičinski). Udeležnina znaša 6 K. Oglasi pri: I. öst. Berufsvormündertag, Dunaj I. Herrengasse 7.

— († Dr. Janez Mencinger.) Dne 12. t. m. popoldne je umrl v Krškem g. odvetnik dr. Janez Mencinger. Dasi je že bil prekoračil mejo človeškega življenja — dosegel je starost nad 70 let — vendar je prišla vest o njegovi smrti za širše kroge nepričakovano. Še decembra pr. l. je praznoval svojo štiridesetletnico, odkar je postal odvetnik, razmeroma trden in zdrav. Ob tisti priliki je že „Slov. Pravnika“ (1911 str. 383) poudarjal izborne zmožnosti in lastnosti, s